TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

CVRIA
LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 70/06

12 września 2006 r.

Wyroki Trybunału w sprawach C-145/04 i C-300/04

Królestwo Hiszpanii / Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
M. G. Eman i O. B. Sevinger / College van burgemeester en wethouders van Den Haag

DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NALEŻY OKREŚLENIE OSÓB, KTÓRYM PRZYSŁUGUJE PRAWO GŁOSOWANIA I KANDYDOWANIA W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

W tym zakresie państwa członkowskie muszą jednak przestrzegać prawa wspólnotowego, a w szczególności zasady równego traktowania.

▪ W sprawie **C-145/04 Królestwo Hiszpanii / Zjednoczone Królestwo** chodzi w szczególności o ustalenie, czy państwo członkowskie może rozszerzyć prawo głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego na obywateli państw trzecich zamieszkujących na terytorium europejskim, w danym przypadku w Gibraltarze.

Zjednoczone Królestwo, aby umożliwić mieszkańcom Gibraltaru udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego, utworzyło w 2003 r. nowy okręg wyborczy, w którym przyłączono Gibraltar do okręgu istniejącego w Anglii oraz stworzyło specjalny rejestr wyborczy. Prawo głosowania w tych wyborach zostało przyznane zamieszkującym w Gibraltarze obywatelom Unii oraz obywatelom Commonwealth spełniającym określone kryteria (qualifying Commonwealth citizens, „QCC").

Tymczasem zdaniem Królestwa Hiszpanii prawo głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego można przyznać jedynie obywatelom Unii. Ponadto Hiszpania twierdzi, że przyłączając terytorium Gibraltaru do okręgu wyborczego istniejącego w Anglii, Zjednoczone Królestwo naruszyło załącznik I do aktu z 1976 r. jak też własną deklarację z dnia 18 lutego 2002 r.[1] Królestwo Hiszpanii wniosło do Trybunału Sprawiedliwości

[11] Akt dotyczący wyborów członków do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich zmieniony ostatnio decyzją Rady 2002/772/WE, Euratom.

Wspólnot Europejskich skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Zjednoczonemu Królestwu.

Trybunał przypominał na wstępie, że Zjednoczone Królestwo przyjęło zaskarżone przez Królestwo Hiszpanii przepisy w celu podporządkowania się wyrokowi Europejskiego Trybunału Praw Człowieka [2]. Zjednoczone Królestwo, ze względów wynikających z tradycji konstytucyjnej, zadecydowało o przyznaniu prawa głosowania i kandydowania QCC spełniającym wymogi będące wyrazem szczególnej więzi z terytorium, którego dotyczą organizowane wybory.

Trybunał orzekł, że ani traktat WE, ani akt z 1976 r. nie określają w sposób wyraźny i szczegółowy osób, którym przysługuje prawo głosowania i kandydowania do Parlamentu Europejskiego. **W związku z tym na obecnym etapie rozwoju prawa wspólnotowego określenie osób, którym przysługuje prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego należy do kompetencji każdego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że nie narusza ono prawa wspólnotowego. Odpowiednie przepisy traktatu WE nie stoją na przeszkodzie, aby państwa członkowskie przyznały takie prawo głosowania i kandydowania określonym osobom, posiadającym ścisłe więzi z tymi państwami, ale niebędącymi ich obywatelami lub obywatelami Unii zamieszkującymi na ich terytorium**

Ponadto w odniesieniu do przyłączenia terytorium Gibraltaru do okręgu wyborczego istniejącego w Anglii Trybunał przypomniał, że wyborca z Gibraltaru znajduje się w położeniu podobnym do położenia wyborcy ze Zjednoczonego Królestwa i nie powinien być narażony na trudności wynikające ze statusu Gibraltaru, które nie pozwoliłyby mu na skorzystanie z takiego prawa głosowania lub które zniechęciłyby go do tego. Trybunał odrzucił zatem argumenty przedstawione w tej kwestii przez Królestwo Hiszpanii.

▪ W sprawie o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym **M. G. Eman i O. B. Sevinger / College van burgemeester en wethouders van Den Haag (C-300/04)** Nederlandse Raad van State zwrócił się natomiast do Trybunału z pytaniem, czy państwo członkowskie może nie przyznać prawa głosowania w wyborach europejskich niektórym swoim obywatelom zamieszkującym na terytoriach zamorskich stowarzyszonych ze Wspólnotą (KTZ), w danym przypadku na Arubie.

Królestwo Niderlandów składa się z Niderlandów oraz wyspy Aruba i Antyli Holenderskich. Wszystkim mieszkańcom Królestwa przysługuje jedno obywatelstwo - obywatelstwo niderlandzkie. M. G. Eman i O. B. Sevinger, obywatele niderlandzcy zamieszkujący w Oranjestad (Aruba), złożyli wniosek o wpisanie ich do rejestru wyborczego, aby wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Ich wniosek został odrzucony z uwagi na fakt, że zamieszkują oni na Arubie.

Deklaracja z 2002 r.: w deklaracji tej Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do „dokonania koniecznych zmian, w celu umożliwienia wyborcom z Gibraltaru udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego w ramach okręgu istniejącego w Zjednoczonym Królestwie i na tych samych zasadach, co wyborcy tego okręgu”.

[2] Wyrok z dnia 18 lutego 1999 r. w sprawie Matthews / Zjednoczone Królestwo (*Recueil des arrêts et décisions* 1999-I). W wyroku tym Trybunał uznał skargę obywatela brytyjskiego zamieszkałego w Gibraltarze i orzekł, że Zjednoczone Królestwo, nie przeprowadzając wyborów do Parlamentu Europejskiego w Gibraltarze, naruszyło EKPCz.

Niderlandzki Raad van State chciał ustalić, czy przepisy traktatu WE dotyczące obywatelstwa Unii znajdują zastosowanie w stosunku do osób posiadających obywatelstwo państwa członkowskiego i osiadłych lub zamieszkujących w KTZ.

Trybunał przyznał, że osoby posiadające obywatelstwo państwa członkowskiego i osiadłe lub zamieszkujące na terytorium wchodzącym w skład KTZ, mogą powoływać się na prawa przyznane obywatelom Unii.

Jeśli chodzi o rozstrzygnięcie kwestii, czy obywatelowi Unii osiadłemu lub zamieszkującemu na terytorium KTZ przysługuje prawo głosowania i kandydowania do Parlamentu Europejskiego, Trybunał stwierdził, że określenie osób, którym przysługuje prawo głosowania i kandydowania należy do kompetencji każdego państwa członkowskiego pod warunkiem, że nie narusza ono prawa wspólnotowego. W świetle w szczególności orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie wydaje się, aby kryterium dotyczące zamieszkania było niewłaściwe przy określaniu osób posiadających prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

W odniesieniu do zasady równego traktowania za właściwe należy uznać porównanie obywatela niderlandzkiego zamieszkującego na Antylach Holenderskich lub na Arubie z obywatelem niderlandzkim zamieszkującym w państwie trzecim. Wspólną cechą tych osób jest to, że posiadają obywatelstwo niderlandzkie oraz że nie zamieszkują na terytorium Niderlandów. Trybunał uznał, że w traktowaniu tych dwóch osób zachodzi jednak różnica, ponieważ drugiej z nich przysługuje prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego organizowanych w Niderlandach, podczas gdy pierwsza z nich takiego prawa nie posiada. Taka różnica w traktowaniu musi być uzasadniona w sposób obiektywny.

W związku z tym Trybunał orzekł, że cel ustawodawcy niderlandzkiego, jakim jest przyznanie prawa głosowania i kandydowania obywatelom niderlandzkim, którzy posiadają lub posiadali więzi z Niderlandami, mieści się w zakresie uprawnień dyskrecjonalnych tego ustawodawcy w odniesieniu do organizacji wyborów. Jednakże **rząd niderlandzki nie wykazał w wystarczający sposób, że podnoszona różnica w traktowaniu między obywatelami niderlandzkimi zamieszkującymi w państwie trzecim oraz tymi, którzy zamieszkują na Antylach Holenderskich lub na Arubie jest obiektywnie uzasadniona i że nie stanowi ona naruszenia zasady równego traktowania.**

Jeśli sąd krajowy stwierdziłby - zwłaszcza na podstawie odpowiedzi Trybunału - że zaniechanie wpisu na listę wyborczą osób osiadłych lub zamieszkałych na Antylach Holenderskich lub na Arubie, posiadających obywatelstwo niderlandzkie w odniesieniu do wyborów członków Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2004 r. było niezgodne z prawem, w krajowym porządku prawnym należy określić środki prawne umożliwiające naprawienie szkody. Środki te, które mogą obejmować wyrównanie szkody wywołanej naruszeniem prawa wspólnotowego z winy państwa, muszą być zgodne z zasadą równoważności i skuteczności.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe: CS, DE, EN, ES, HU, IT, FR, NL, PL, PT, SK, SL

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-145/04

http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-300/04
Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z Ireneuszem Kolowcą Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez EbS "Europe by Satellite", serwis prowadzony przez Komisję Europejską, Dyrekcję Generalną ds. Prasy i Komunikacji, L-2920 Luksemburg, tel. (00352) 4301 35177 faks (00352) 4301 35249 lub B-1049 Bruksela, tel. (0032) 2 2964106 faks (0032) 2 2965956